

Vragen IAK bij internetconsultatie AMvB Eisen aan motivering algemeenbelangbesluit

1. Wat is de aanleiding?

Hoofdstuk 4b van de Mededingingswet (hierna: wet markt en overheid) bevat gedragsregels voor overheden die economische activiteiten verrichten (een markt betreden). Het doel van deze regels is het creëren van gelijke concurrentieverhoudingen tussen overheden en particuliere ondernemers. In 2016 is de wet markt en overheid geëvalueerd.¹ De uitkomsten van de evaluatie geven reden tot aanpassing van de bepalingen over markt en overheid. Uit de evaluatie blijkt dat algemeenbelangbesluiten veelal generiek zijn opgesteld en summier zijn gemotiveerd.

2. Wie zijn betrokken?

Deze AMvB heeft effect op overheden die economische activiteiten uitvoeren en hiervoor een algemeenbelangbesluit nemen. En ook op ondernemers waarmee de overheid (potentieel) in concurrentie treedt.

3. Wat is het probleem?

Wanneer overheden oordelen dat een economische activiteit in het algemeen belang is, zijn de gedragsregels niet van toepassing (de algemeenbelanguitzondering). Overheden kunnen zo een activiteit beneden de kostprijs verrichten, waardoor er een risico is op ongelijke concurrentie tussen overheden en ondernemers. Uit de evaluatie van de wet blijkt dat overheden veel gebruikmaken van de algemeenbelanguitzondering, waardoor de gedragsregels niet meer van toepassing zijn. Daarnaast blijkt uit de evaluatie dat het gebruik van de uitzondering vaak beperkt wordt gemotiveerd en ondernemers slechts beperkt bij de besluitvorming worden betrokken. Daarmee staat concurrentie onder gelijke voorwaarden tussen overheden en ondernemers onder druk.

4. Wat is het doel?

Met dit besluit worden eisen gesteld aan de motivering van een algemeenbelangbesluit en de beoordeling van het algemeenbelangbesluit. Dit heeft als doel dat bestuursorganen uitgebreider zullen motiveren.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Uit rechtspraak en de eerdergenoemde evaluatie blijkt dat bestuursorganen een algemeenbelangbesluit niet voldoende motiveren. De evaluatie vraagt dan ook om het stellen van eisen aan de motivering. Het wettelijk vastleggen van deze motiveringsvereisten biedt een duidelijk beeld voor belanghebbenden en zorgt voor een uniforme motivering onder bestuursorganen.

6. Wat is het beste instrument?

In de wet markt en overheid is vastgelegd dat de motivering van een algemeenbelangbesluit moet voldoen aan een aantal vereisten. Deze vereisten zijn verder uitgewerkt in deze AMvB, daarnaast regelt deze AMvB ook een verdere uitwerking van de beoordeling van een algemeenbelangbesluit.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het verwachte effect van dit besluit is dat overheden deze algemeenbelangbesluiten van een betere onderbouwing (kunnen) worden voorzien. Voor overheden die hun huidige algemeenbelanguitzonderingen niet goed hebben gemotiveerd zal het effect zijn dat ze bij het nemen van nieuwe besluiten en bij het evalueren van huidige besluiten meer werk zullen moeten verrichten. De lasten zullen voor die overheden dus (beperkt) toenemen.

¹ Kamerstukken II 2015/16, 34487, nr. 1).